16/10/2023

Ο Δρ. Δημήτρης Σταθακόπουλος για τα εκατό χρόνια τουρκικής αναθεωρητικής δημοκρατίας

/ Ενορίες

Η Τουρκία έχει μία σταθερή αναθεωρητική πορεία, αμφισβητεί τις διεθνείς συμβάσεις και τις ερμηνεύει «αλά Τούρκα». Και για να την καταλάβεις, δεν αρκεί να ξέρεις διεθνές δίκαιο ή να έχεις σπουδάσει διεθνείς σχέσεις ή απλώς να ξέρεις την ιστορία τους γιατί οι Τούρκοι έχουν έναν τελείως διαφορετικό αξιακό κώδικα.

- Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς

Στο «Ενοριακό Αρχονταρίκι» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς και στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», την Κυριακή 15 Οκτωβρίου, ο συγγραφέας Στέφανος Μίλεσης, Πρόεδρος της Φιλολογικής Στέγης Πειραιώς,

φιλοξένησε τον Δρ. Δημήτρη Σταθακόπουλο, Νομικό και Οθωμανολόγο, σε μια συζήτηση με θέμα **«29 Οκτωβρίου 1923 – 29 Οκτωβρίου 2023, εκατό χρόνια τουρκικής αναθεωρητικής δημοκρατίας».**

Ο κ. Σταθακόπουλος είναι ο πλέον καταξιωμένος μελετητής και αναλυτής της Τουρκίας, έχοντας βαθειά γνώση τόσο της οθωμανικής περιόδου, όσο και της σύγχρονης τουρκικής ιστορίας και πολιτικής. Διετέλεσε μαθητής και στενός συνεργάτης του αείμνηστου Νεοκλή Σαρρή, που καθιέρωσε στα ελληνικά πανεπιστήμια την διδασκαλία και γνώση της οθωμανικής και στη συνέχεια της σύγχρονης τουρκικής περιόδου.

Η μελέτη της Τουρκίας, εφόσον έχουμε τους Τούρκους αναγκαστικά γείτονες κι έχουμε μία ιστορία μαζί τους για τουλάχιστον χίλια χρόνια, είναι επιβεβλημένη. Άλλωστε, οι αρχαίοι Έλληνες και οι Βυζαντινοί, το πρώτο που έκαναν ήταν να κατασκοπεύσουν τον αντίπαλο, να τον ξέρουν από μέσα για να ξέρουν με τι έχουν να κάνουν.

Ο κ. Σταθακόπουλος τονίζει ξεκάθαρα, πως ότι συμβαίνει με την Τουρκία, δεν είναι απρόβλεπτο, αλλά αντιθέτως είναι προβλεπτό και θα μπορούσε να έχει αποφευχθεί. Απρόβλεπτο είναι κάτι έκτακτο μη κανονικό, που δεν αναμένεται παρά την λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων. Και η άποψη ότι η Τουρκία είναι απρόβλεπτη, είναι τελείως λάθος.

Γιατί όπως εξηγεί ο κ. Σταθακόπουλος,

«Η Τουρκία έχει μία σταθερή αναθεωρητική πορεία, αμφισβητεί τις διεθνείς συμβάσεις και τις ερμηνεύει «αλά Τούρκα». Και για να την καταλάβεις, δεν αρκεί να ξέρεις διεθνές δίκαιο ή να έχεις σπουδάσει διεθνείς σχέσεις ή απλώς να ξέρεις την ιστορία τους γιατί οι Τούρκοι έχουν έναν τελείως διαφορετικό αξιακό κώδικα.»

Η τουρκική δημοκρατία, όπως τόνισε, ιδρύεται στα δυτικά πρότυπα, χωρίς να είναι κριτήριο ο μουσουλμανισμός, γι’ αυτό και το τουρκικό σύνταγμα δεν αναφέρει πουθενά δεσπόζουσα κυριαρχική θρησκεία. Είναι ένα κοσμικό κράτος, μοντέλο για τους Ευρωπαίους της εποχής για το πώς μπορεί να είναι μία μουσουλμανική χώρα.

Η 29η Οκτωβρίου 1923, είναι μία ημερομηνία ορόσημο, όπου καταργείται πλέον η οθωμανική αυτοκρατορία και ιδρύεται η τουρκική δημοκρατία, ενώ το Μάρτιο του 1924, καταργείται και το χαλιφάτο.

Για να κατανοήσουμε εάν όντως ή Τουρκία έχει δημοκρατία και είναι κοσμικό κράτος ή όχι, ο κ. Σταθακόπουλος επεσήμανε ότι υπήρχε και εξακολουθεί να υπάρχει συγκεκαλυμμένα η σύγκρουση κοσμικού και ιερού, όπου το κοράνι είναι ο ιερός νόμος, πάνω από οποιονδήποτε ανθρώπινο.

Υπάρχει ακόμη και το εθνοτικό κριτήριο. Στην οθωμανική αυτοκρατορία υπήρχε μια ομπρέλα οθωμανικότητας περίπου σε 70 επιμέρους λαούς. Τα τελευταία 100 χρόνια, έχουμε μία δημοκρατία στα χαρτιά, με μία κοινωνία να βρίσκεται διαρκώς σε μία εσωτερική διαμάχη, όπου το εθνοτικό των 70 λαών είναι πια τρεις διακριτές ομάδες. Οι Κούρδοι τούρκοι πολίτες είναι μία μεγάλη ομάδα, οι Τούρκοι της ευρωπαϊκής Τουρκίας είναι επίσης ισχυρή ομάδα και τέλος οι ανατολίτες.

Ο σημερινός Πρόεδρος της Τουρκίας παίζει με το δικό του σύνταγμα, συνέχισε ο κ. Σταθακόπουλος, θέλοντας να επιστρέψει στην οθωμανική αυτοκρατορία και χρησιμοποιώντας το κοσμικό κράτος ως φορέα προσπαθεί να επαναφέρει καταρχήν, την πολιτική των Οθωμανών. Κινείται με γνώμονα την δημοκρατία και τον εξευρωπαϊσμό, αλλά κατά βάθος σκέφτεται οθωμανικά.

Ο Ερντογάν, ενδιαφέρεται πρωτίστως για την υστεροφημία του και θέλει να μείνει στην ιστορία της Τουρκίας ως σημείο αναφοράς, ένας δεύτερος Κεμάλ και να τον ξεπεράσει.

«Τι θα γίνει αυτές τις μέρες; Θα δοξαστεί ο Κεμάλ, ως ιστορικό πρόσωπο και γαζής, αξιωματικός του σουλτάνου που έκανε αντίσταση κατά των δυτικών. Και ταυτόχρονα θα αποδομηθεί και θα μπει στο χρονοντούλαπο της ιστορίας, λέγοντας ο Ερντογάν ότι ο αιώνας του Κεμάλ ολοκληρώθηκε και πάμε για τον επόμενο αιώνα που θα τον αφήσουμε παρακαταθήκη στα παιδιά του μέλλοντος. Θα τον δοξάσει και θα τον αποδομήσει.»

Οι Τούρκοι δεν πρόκειται να κάνουν πόλεμο με τους Έλληνες και είναι αυτής της νοοτροπίας ο Ερντογάν, παρατήρησε ο κ. Σταθακόπουλος. Έχει σύμμαχο τον χρόνο και την υπομονή, πολιορκεί για να οδηγήσει στο τραπέζι των συζητήσεων, ώστε από το τίποτα που έχει, όταν σηκωθεί από το τραπέζι θα έχει κάτι, θα τον έχουμε νομιμοποιήσει απλά και μόνο μιλώντας μαζί του.

Αμφισβητεί την υπογραφή του και κυρίως αμφισβητεί συνέχεια αναθεωρητικά τις συμφωνίες. Θεωρώντας ότι μια υπόσχεση που δόθηκε ήταν ανάγκη του παρελθόντος, ενώ ο λόγος που δεν τηρήθηκε η υπόσχεση είναι μια ανάγκη του παρόντος.

Οι πρόγονοι μας, όπως τονίζει ο κ. Σταθακόπουλος, πολεμώντας και ζώντας με τους Τούρκους μέχρι το 1922, τους είχαν μάθει και δεν τους φοβόντουσαν. Εμείς, με το τραύμα της μικρασιατικής καταστροφής και αργότερα της κατοχής, δεν θέλουμε να ξαναδούμε τέτοια πράγματα, έχοντας μάθει την δυτική ευμάρεια. Η τουρκική κοινωνία το γνωρίζει αυτό και μας αφήνει να πέσουμε μόνοι μας σαν ώριμο φρούτο, λόγω παρακμής.

«Με αυτήν την αναθεωρητική Τουρκία και με αυτόν τον ηγέτη που έχει συνομιλείς. Αν συνομιλείς για να έχεις χρονοτριβή, ούτως ώστε σε βάθος χρόνου να πάρεις

καλύτερη θέση για να κερδίσεις τον αγώνα δρόμου, καλά κάνουμε και χρονοτριβούμε.

Αν από άλλη την το κάνουμε για να πέσει η ίδια στο λάκκο που μας ανοίγει λόγω της μεγαλομανίας της να γίνει πυρηνική δύναμη, αυτό την αναβαθμίζει σε αντίπαλο των άλλων πυρηνικών δυνάμεων και θα κάνουν άλλοι την δουλειά για μας. Οπότε αν το κάνουμε γι' αυτό πράττουμε άριστα. Αλλά αν το κάνουμε για να της εκχωρήσουμε πράγματα, κάνουμε μεγάλο λάθος, γιατί η Τουρκία θα θέλει συνέχεια κι άλλα.»

Το δυστύχημα του ελληνισμού, συνέχισε, είναι ότι διακατέχεται από το σύνδρομο του Ναυαρίνου, δηλαδή ότι επειδή είμαστε ένας αρχαίος λαός και εφηύραμε την δημοκρατία, είναι υποχρεωμένοι ηθικά να έρχονται να μας σώζουν οι άλλοι. Ενώ στην πραγματικότητα, ήρθαν να μας σώσουν όταν είδαν ότι μπορούσαμε να σταθούμε μόνοι στα πόδια μας.

Ο Ερντογάν έχει στρέψει προς την Ευρασία και μένει στη δύση μέχρι να φύγει, γιατί εξυπηρετεί την Τουρκία οικονομικά και στρατιωτικά. Η δύση το ξέρει και δεν επενδύει πια στην Τουρκία και δεν την εμπιστεύεται, όμως είναι εκτεθειμένη στην οικονομία της Τουρκίας. Παρόλα αυτά, αλλά η διάρρηξη είναι δεδομένο ότι θα συμβεί.

Και στην περίπτωση των γεγονότων στην Γάζα, η Τουρκία θέλει να έχει παρουσία εκεί, σαφώς γεωπολιτική και οικονομική, να παραστήσει ωφελιμιστικά τον ενδιάμεσο και ως επιτήδειος ουδέτερος να προστρέξουν όλοι σε αυτήν.

Ειδικά για την σύγκρουση Ισραήλ και Παλαιστινίων, ο κ. Σταθακόπουλος επεσήμανε πως υπάρχει μια ανοιχτή πληγή εδώ και 2.500 χρόνια που δεν είναι εύκολο να κλείσει και θέλει πόνο κι από τις δύο πλευρές, που είναι ιστορικά υποχρεωμένες να συνυπάρξουν. Κάνοντας μία ανάλυση της πραγματικότητας και των ρεαλιστικών λύσεων που μπορούν σε αυτή τη φάση να δρομολογηθούν.

Κλείνοντας την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα και επίκαιρη συζήτηση, ο κ. Σταθακόπουλος τόνισε ιδιαίτερα ότι πρέπει να διαφυλαχθεί και να διασωθεί ο αξιακός κώδικας που πρεσβεύει ο ελληνισμός ως πρότυπο ζωής, με εσωτερική ενότητα και αντοχές και όχι διχόνοια, να μην ανοίγουμε κερκόπορτες, να είμαστε προετοιμασμένοι για τα πάντα και όταν θα έρθει το όποιο πρόβλημα να είμαστε οργανωμένοι.

«Είμαστε με τον ανθρωπισμό, αλλά πρωτίστως είμαστε με την λογική να υπάρχουμε ως χώρα.»

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ